

**Azərbaycan Respublikasının ərazisindəki diplomatik nümayəndəlik,
konsulluq və beynəlxalq təşkilatların nümayəndəlikləri tərəfindən
Azərbaycan Respublikasının hava limanlarında diplomatik poçtun və
konsulluq valizasının qəbulu və göndərilməsi
Qaydaları**

Bu qaydalar 18 aprel 1961-ci il tarixli Diplomatik əlaqələr üzrə Vyana Konvensiyasının 27-ci və 40-cü maddələrinə, 24 aprel 1963-cü il tarixli Konsulluq əlaqələri üzrə Vyana Konvensiyasının 35-ci maddəsinə, Mülki aviasiyanın qanunsuz müdaxilə aktlarından qorunması üçün təhlükəsizlik üzrə rəhbərliyin (İCAO.DOC.8973) 4.4.2-4.4.7-ci maddələrinə və həmin sənədə 35-ci əlavənin müddəalarına, 24 iyun 2005-ci il tarixli 944-IIQ nömrəli “Aviasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 43.3-cü maddəsinə, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin 21 iyul 1992-ci il tarixli 228 nömrəli “Diplomatik əlaqələr” haqqında “Vyana Konvensiyasına qoşulması” barədə və 21 iyul 1992-ci il tarixli 224 nömrəli “Konsulluq əlaqələri” haqqında “Vyana Konvensiyasına qoşulması” barədə qərarlarına əsasən işlənib hazırlanmışdır.

a) Ümumi müddəalar

Azərbaycan Respublikasının mülki aviasiya aeroportlarında diplomatik poçtu və konsulluq valizasını (bundan sonra diplomatik poçt) göndərərkən və qəbul edərkən təhlükəsizlik məqsədi ilə keçirilən tədbirlərə nəzarətin təmin olunma prosedurları “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin struktur bölməsi olan Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinə) həvalə olunur.

Azərbaycan Respublikasının ərazisindəki diplomatik nümayəndəlik, konsulluq və beynəlxalq təşkilatların nümayəndəlikləri (bundan sonra diplomatik nümayəndəliklər) tərəfindən diplomatik poçtun göndərilməsi və ya qəbul edilməsi Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi vasitəsilə həyata keçirilir.

Diplomatik poçtun göndərilməsi və ya qəbul edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasındakı diplomatik nümayəndəliklər tərəfindən Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsinə) rəsmi nota ilə müraciət olunur.

Notada diplomatik poçtu göndərən və ya qəbul edən tərəfin nümayəndəsi haqqında ətraflı məlumatın (adı, soyadı, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən verilmiş akkreditə vəsiqəsinin surəti, əlaqə telefonu), reysin nömrəsinin, marşrutun, enmə və qalxma saatlarının, poçtun çəkisinin, neçə yerdən ibarət olmasının, aviaşirkət tərəfindən verilmiş qaimə nömrəsinin (diplomatik poçtun qeydiyyat nömrəsinin və ya möhürün nömrəsinin) qeyd edilməsi zəruridir.

Notanın əsli 3 (üç) iş günü əvvəl Xarici İşlər Nazirliyinin Ümumi Katibliyinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsinə) təqdim olunmalıdır.

Dövlət Protokolu İdarəsi (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsi), öz növbəsində 24 saatdan gec_olmayaraq diplomatik poçtun göndərilməsi və ya qəbul edilməsi barədə “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanına) və müvafiq Gömrük organlarına rəsmi məlumat göndərir.

Diplomatik poçtu göndərən və ya qəbul edən diplomatik nümayəndəliklər diplomatik poçtun göndərilməsi (qəbul edilməsi) barədə notanın surətini diplomatik poçt daşıyan hava gəmisinin qalxmasından (enməsindən) ən azı 3 (üç) saat əvvəl “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinə) təqdim etməlidirlər.

Diplomatik poçtun qanunsuz müdaxilədən mühafizəsi təhlükəsizlik əməkdaşları tərəfindən təhlükəsizlik məqsədi ilə nəzarət tədbirlərinin tətbiq olunduğu andan hava gəmisinin uçuşuna və ya hava gəmisini uçub gəldikdən sonra diplomatik kuryer tərəfindən onun alınmasına qədər həyata keçirilir.

Diplomatik poçtu təşkil edən hər bir yerin üzərində onun xüsusiyyətlərini özündə əks etdirən xarici nişanlar olmalıdır.

Diplomatik poçtun tərkibində yalnız rəsmi yazışma və ya rəsmi istifadə üçün nəzərdə tutulmuş əşyalar daxil ola bilər.

“Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin daxili qaydalarına əsasən, həmin şirkətin təyyarələrində daşınan bir yer diplomatik poçtun (baqajın) maksimum çəkisi 45 kq-dan artıq olmamalıdır. Bir yer diplomatik poçtun (baqajın) çəkisi 45 kq-dan artıq olduqda, bu daşınma müvafiq qaydada yük qismində həyata keçirilə bilər.

Diplomatik poçtun çəkisi və ölçüləri hava limanının sənişin terminalı vasitəsi ilə əl yükünün və baqajın daşınması üçün daşıyıcı tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə cavab verərsə, bu zaman Azərbaycan Respublikasının ərazisindəki diplomatik nümayəndəliklər tərəfindən göndərilən (qəbul edilən), onun xüsusiyyətlərini göstərən xarici əlamətlərə malik olan diplomatik poçt Beynəlxalq Hava Limanlarının rəsmi nümayəndə heyətləri salonu vasitəsi ilə göndərilir (qəbul edilir). Diplomatik poçtun çəkisi və ölçüləri daşıyıcı tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə uyğun gəlmədiyi halda, o, yalnız yük terminalı vasitəsi ilə göndərilir (qəbul edilir).

Diplomatik poçt əl ilə baxışdan keçirilmədən aparılır və saxlanıla bilməz. Aviasiya təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə onun rentgen şüalarından (X-Ray) keçirilməsi məsələsi qarşılıqlı prinsiplər əsasında, Xarici İşlər Nazirliyi ilə razılaşdırılaraq həyata keçirilir.

Diplomatik poçtun içində rentgen şüalarından zədələnmə bilən və ya təhlükəli əşyaların olduğu təqdirdə, diplomatik nümayəndəlik tərəfindən Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsinə) göndərilən notada əlavə olaraq bu barədə qeydlər

aparılmalı, aviaşirkətə dəyə biləcək maddi ziyanın ödənilməsi haqda zəmanət verməlidir.

Bu halda diplomatik poçt rentgen şualarından keçirilmə prosedurundan müvafiq qaydada azad oluna bilər.

Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə baxışdan keçirilməmiş diplomatik poçtun hava gəmisində aparılması səbəbindən aviaşirkətə dəymiş zərərin ödənilməsi mülki qaydada diplomatik poçtu göndərən müvafiq diplomatik nümayəndəlik tərəfindən həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının qanunlarına əsasən qadağan olunan və karantin normaları ilə tənzimlənən, hava gəmisində daşınması qadağan olunan əşyaların, məmulatların və ya avadanlıqların diplomatik poçtun tərkibində olmasına kifayət qədər əsaslar olduqda, diplomatik nümayəndəliyin səlahiyyətli nümayəndəsinin iştirakı ilə "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) və Gömrük orqanlarının əməkdaşları diplomatik poçtun açılmasını təklif edə bilər. Təklif qəbul olunmadığı təqdirdə diplomatik poçt daşınmaya buraxılmır və açılmadan geri qaytarılır.

b) Diplomatik poçtun diplomatik kuryer xidməti nümayəndələrinin müşayiətilə göndərilməsi və qəbul edilməsi

Diplomatik poçtu müşayiət edən kuryer şəxsi toxunulmazlığa malikdir və hər hansı formada olmasından asılı olmayaraq saxlanmalı deyil. Hava gəmisinə minikdən əvvəl diplomatik poçtu müşayiət edən kuryer və onun əl yükü müəyyən olunmuş qaydada aviasiya təhlükəsizliyinə adi baxış prosedurlarından keçməlidir.

Diplomatik kuryer xidmətinin nümayəndələri diplomatik nümayəndəlik tərəfindən rəsmi nümayəndə heyətləri salonunda qarşılandığı və ya yola salındığı təqdirdə, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsinə) əvvəlcədən nota ilə müraciət olunmalıdır. Notada, diplomatik nümayəndəliyin məsul əməkdaşının adı, soyadı, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən verilmiş akkreditə vəsiqəsinin nömrəsi, nəqliyyat vasitəsinin dövlət qeydiyyat nişanları barədə məlumat öz əksini tapmalıdır.

Diplomatik nümayəndəliyin əməkdaşı rəsmi nümayəndə heyətləri salonuna daxil olduğu zaman, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən ona verilmiş akkreditə vəsiqəsini təqdim etməlidir.

Diplomatik poçt diplomatik kuryer xidməti nümayəndələrinin müşayiətilə göndərildiyi zaman, diplomatik poçtu müşayiət edən şəxs beynəlxalq hava limanlarının rəsmi nümayəndə heyətləri salonuna yaxınlaşır. Rəsmi nümayəndə heyətləri salonunda, diplomatik poçtu müşayiət edən şəxs pasportunu, aviabiletini, surquçlanmış möhürün nömrəsini və yerlərin sayını əks etdirən diplomatik poçtu müşayiət edən sənədi "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin

Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına təqdim edir. Aviasiya təhlükəsizliyi baxımından şəxsi baxış prosedurundan keçdikdən sonra hava gəmisinə daxil olur.

Göndərilən diplomatik poçt, diplomatik kuryer qismində diplomatik nümayəndəliyin əməkdaşı tərəfindən müşayiət olunduğu təqdirdə isə, "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına yuxarıda sadalanan sənədlərlə birlikdə Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən həmin əməkdaşa verilmiş akkreditə vəsiqəsi də təqdim olunmalıdır.

Diplomatik kuryer xidməti nümayəndələri tərəfindən müşayiət olunan diplomatik poçt qəbul edildiyi zaman, diplomatik poçtu müşayiət edən şəxs beynəlxalq hava limanlarının rəsmi nümayəndə heyətləri salonuna dəvət olunur. Rəsmi nümayəndə heyətləri salonunda, diplomatik poçtu müşayiət edən şəxs pasportunu, aviabileti, surquçlanmış möhürün nömrəsini və yerlərin sayını əks etdirən diplomatik poçtu müşayiət edən sənədi "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına təqdim edir. Aviasiya təhlükəsizliyi baxımından şəxsi baxış prosedurundan keçdikdən sonra rəsmi nümayəndə heyətləri salonunu tərk edir.

Qəbul edilən diplomatik poçt, diplomatik kuryer qismində diplomatik nümayəndəliyin əməkdaşı tərəfindən müşayiət olunduğu təqdirdə isə, "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına yuxarıda sadalanan sənədlərlə birlikdə Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən həmin əməkdaşa verilmiş akkreditə vəsiqəsi də təqdim olunmalıdır.

c) Diplomatik poçtun müşayiət edilmədən göndərilməsi və qəbul edilməsi

Diplomatik poçtun diplomatik kuryer xidməti nümayəndələri tərəfindən müşayiət edilmədən daşınması aviadaşıyıcının yazılı razılığı əsasında və onun daşınma qaydalarına uyğun olaraq, hava gəmisinin kapitanına həvalə olunmaqla həyata keçirilə bilər. Hava gəmisinin kapitanına diplomatik poçtu təşkil edən yerlərin sayı qeyd olunmaqla rəsmi sənəd təqdim olunur, lakin o kuryer hesab olunmur.

Diplomatik poçt müşayiət edilmədən göndərildiyi və qəbul olunduğu zaman, diplomatik nümayəndəliyin nəqliyyat vasitəsinin rəsmi nümayəndə heyətləri salonuna yaxınlaşması məqsədilə, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsinə (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsinə) göndərilən

notada əlavə olaraq diplomatik nümayəndəliyin nəqliyyat vasitəsinin dövlət qeydiyyat nişanı barədə məlumat mütləq qeyd olunmalıdır.

Diplomatik poçt müşayiət edilmədən göndərildiyi zaman, diplomatik poçtu göndərən diplomatik nümayəndəliyin səlahiyyətli nümayəndəsi pasportunu, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən verilmiş akkreditə vəsiqəsini və ona diplomatik poçtu göndərmək hüququ verən sənədi rəsmi nümayəndə heyətləri salonunda olan “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına təqdim edir. Sonra, şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin müqabilində “vizityor” buraxılış kartı alır, Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin əməkdaşının müşayiəti ilə diplomatik poçtu göndərmək üçün hava gəmisinin bortuna yaxınlaşır, poçtu təhvil verdikdən sonra rəsmi nümayəndə heyətləri salonu vasitəsi ilə ərazini tərk edir.

Müşayiət edilmədən göndərilmiş diplomatik poçt qəbul olunduğu zaman, diplomatik poçtu qəbul edən diplomatik nümayəndəliyin səlahiyyətli nümayəndəsi pasportunu, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən verilmiş akkreditə vəsiqəsini və ona diplomatik poçtu qəbul etmək hüququ verən sənədi rəsmi nümayəndə heyətləri salonunda olan “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına təqdim edir. Şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin müqabilində “vizityor” buraxılış kartı aldıqdan sonra, Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşının müşayiəti ilə diplomatik poçtu qəbul etmək üçün hava gəmisinin bortuna yaxınlaşır. Poçtu qəbul etdikdən sonra poçtla birlikdə rəsmi nümayəndə heyətləri salonu vasitəsi ilə ərazini tərk edir.

d) Diplomatik poçtun yük terminalı ilə göndərilməsi və qəbul edilməsi

Diplomatik poçt onun çəkisindən və ölçülərindən asılı olmayaraq yük qismində də göndərilə və ya qəbul oluna bilər. Bu halda həmin diplomatik poçt yalnız yük terminalı vasitəsilə göndərilir və yaxud qəbul olunur.

Diplomatik poçt yük qismində göndərildiyi zaman, aviadaşıyıcı ilə razılaşdırmaqla və onun daşınma qaydalarına uyğun olaraq, diplomatik poçtu göndərən şəxs yük terminalında olan “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına pasportunu, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən verilmiş akkreditə vəsiqəsini və diplomatik poçtu göndərmək hüququ verən sənədi təqdim edir. Şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin müqabilində “vizityor” buraxılış kartı aldıqdan sonra, həmin şəxs Aviasiya Təhlükəsizlik

İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşının müşayiəti ilə diplomatik poçtu göndərmək üçün yük terminalına təhvil verir. Poçtu təhvil verdikdən sonra yük terminalını tərk edir.

Diplomatik poçt yük qismində qəbul edildiyi zaman, diplomatik poçtu qəbul edən şəxs yük terminalında olan “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşına pasportunu, Xarici İşlər Nazirliyinin Dövlət Protokolu İdarəsi tərəfindən verilmiş akkreditə vəsiqəsini və diplomatik poçtu qəbul etmək hüququ verən sənədi təqdim edir. Şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin müqabilində “vizityor” buraxılış kartı aldıqdan sonra, həmin şəxs Aviasiya Təhlükəsizlik İdarəsinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında - Aviasiya Təhlükəsizlik Xidmətinin) əməkdaşının müşayiəti ilə diplomatik poçtu qəbul etmək üçün yük terminalına daxil olur. Poçtu qəbul etdikdən sonra, yük terminalını tərk edir.

Bu qaydada öz əksini tapmamış müddəalar Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı haqqında Konvensiyaya 17-ci Əlavədə qeyd olunmuşdur.